

Memo

Aan : Jan van Werven
Van : Mark Groen
Datum : 13 mei 2014
Kopie : Erik de Graaf
Onze referentie : BC5518/M/nl23001/Ensc

**Betreft : Extra onderzoeksvragen MER Windmolenpark
Hattermerbroek**

Beste Jan,

Naar aanleiding van de commissievergadering en de vaststelling van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) in december 2013 is een aantal onderzoeksvragen toegevoegd aan de concept-NRD. In deze memo geven we kort aan hoe we met deze onderzoeksvragen zijn omgegaan en waar de behandeling in de documenten is terug te vinden.

Hieronder zijn de onderzoeksvragen samengevat weergegeven.

1. Geluid: het gemeentelijk geluidbeleid dat een toename van het aantal geluidgehinderden zoveel mogelijk dient te worden voorkomen dient als uitgangspunt te worden meegenomen.
2. Laagfrequent geluid: Er is geen norm hiervoor in Nederland. Het verzoek is om dit wel in het onderzoek te betrekken met als uitgangspunt de norm die hiervoor in Denemarken worden gehanteerd.
3. Slagschaduw: het verzoek is om woningen zo optimaal mogelijk te beschermen tegen slagschaduw
4. Kaarten en visualisaties bij de beoordeling van de gevolgen van het landschap: verzocht wordt om zichtbaarheidsanalyses te gebruiken om de effecten van de windturbines op het landschap te beoordelen.
5. Het advies van de Rijksadviseur van het Landschap: deze dient te worden betrokken bij de beoordeling van de effecten van de windturbines op het landschap.
6. Gezondheid: dient onderdeel te zijn van het MER-onderzoek.

Daarnaast is nog een vraag gesteld ten aanzien van de effecten op bijenpopulaties.

Om voor een ieder dit goed inzichtelijk te maken, is onderstaand aangegeven hoe met de extra onderzoeksvragen is omgegaan.

1. Geluid

In Deel 2 MER Windpark Hattermerbroek Effectbeoordeling, paragraaf 6.2 is aangegeven dat het gemeentelijke geluidbeleid eigenlijk niet van toepassing is. Het principe ten aanzien van geluidgehinderden is verder beschreven in hoofdstuk 8 Gezondheid. Hierin wordt beschreven en berekend dat het aantal potentieel ernstig gehinderden als gevolg van het Windmolenpark in beperkte mate toeneemt. De toename betreft in het voorkeursalternatief 2 à 3 personen, het equivalent van het aantal inwoners van 1 woning. Hierbij dienen we op te merken dat de

(bedrijfs)woningen van de grondeigenaren in het gebied mee zijn genomen in de effectbeoordeling.

2. Laagfrequent geluid

Dit onderwerp is meegenomen conform de in Denemarken geldende systematiek. De effecten van de alternatieven zijn beschreven in Deel 2 MER Windpark Hattermerbroek Effectbeoordeling, paragraaf 6.6. De rekenresultaten zijn zowel per molen, als in het totaal van de molens in beide alternatieven weergegeven. De Deense norm ten aanzien van laagfrequent geluid wordt nergens overschreden.

3. Slagschaduw

In Deel 2 MER Windpark Hattermerbroek Effectbeoordeling, hoofdstuk 7 wordt uitgebreid stilgestaan bij de mogelijke effecten van slagschaduw. De effecten zijn berekend conform de hiervoor gebruikelijke systematiek. Op basis hiervan kan een beperkt aantal woningen slagschaduw hinder ondervinden. De effecten zijn eenvoudig te mitigeren door een stilstandvoorziening. Deze is ook verplicht bij een normoverschrijding (zie ook paragraaf 7.6).

4. Landschap

Voor het aspect Landschap (Deel 2 MER Windpark Hattermerbroek Effectbeoordeling, hoofdstuk 3) is gebruik gemaakt van een grote hoeveelheid visualisaties. Er is geen gebruik gemaakt van zichtbaarheidsanalyses of viewsheds. De verschillen tussen de alternatieven en windmolentypen zijn te gering om in dit relatief open landschap duidelijk onderscheidende effecten te zien met deze systematiek. De visualisaties vanaf verschillende afstanden en rondom de voorgestelde locatie geven hiervoor genoeg inzicht. In paragraaf 3.4 is dit ook nader onderbouwd

5. Het advies van de Rijksadviseur van het Landschap

Dit advies heeft vooral betrekking op grootschalige windparken in de windrijkste delen van het land, langs de kust. Om deze reden is het hier niet expliciet meegenomen. Enige vergelijking is mogelijk door de koppeling aan kunstmatige elementen en een herkenbaar en begrijpelijk verhaal (opgenomen in de conclusies van het advies). Onder het aspect Landschap is ook juist de herkenbaarheid van de opstelling beoordeeld, vanuit de specifieke situatie en landschappelijke kenmerken van dit gebied.

6. Gezondheid

In hoofdstuk 8 van Deel 2 MER Windpark Hattermerbroek Effectbeoordeling wordt het onderwerp gezondheid behandeld en effecten beoordeeld.

Bijen

In Deel 2 MER Windpark Hattermerbroek Effectbeoordeling, paragraaf 2.7 wordt nader ingegaan op de mogelijke effecten op bijenpopulaties. De conclusie hierbij is dat er geen relevante effecten op de bijenpopulaties in de omgeving worden voorzien.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd ten aanzien van de extra onderzoeksvragen.

Vriendelijke groet,

Mark Groen